

Sak 5/2026 – Klage på vedtak og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i 2026/2027 i rovviltregion 2

Saksutredning fra sekretariatet

Følgende dokumenter legges til grunn for saken:

- Sak 2/2026 – Kvoter og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i 2026/2027
- Klage fra NOAH – for dyrs rettigheter på kvote og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i rovviltregion 2 for 2026/2027 datert 22.05.2026 (fire separate klager for hver av rovviltartene)
- Klage fra Aktivt rovdryvern på kvote og vilkår for betinget skadefelling av brunbjørn og ulv i rovviltregion 2 for 2026/2027 datert 16.05.2026.

Saksopplysninger

Rovviltnemndas vedtak kan påklages til Klima- og miljødepartementet (KLD) innen tre uker etter at vedtaket er gjort kjent. Klage skal rettes til KLD, men framsettes for rovviltnemnda. Nemnda skal vurdere klagen ut fra påklagde forhold og eventuelt nye opplysninger i saken. Dersom nemnda ikke - eller bare delvis - tar klagen til følge, sender nemnda denne med sin tilrådning til KLD for endelig avgjørelse.

Bakgrunn

Innen klagefristen er det mottatt en klage fra Aktivt Rovdyrvern (ARV). Klager ber om at vedtakene med kvoter og vilkår for betinget skadefelling av brunbjørn og ulv i rovviltregion 2 for 2026/2027 omgjøres, og at det ikke åpnes for betinget skadefelling av en brunbjørn og to ulver i rovviltregion 2 for 2026-2027. Innen klagefristen er det mottatt en klage fra NOAH – for dyrs rettigheter. Klager ber om at rovviltnemndas vedtak omgjøres, og at det ikke åpnes for betinget skadefelling av tre gauper, tre jerver, en brunbjørn og to ulver i rovviltregion 2 i 2026/2027. NOAH- for dyrs rettigheter har sendt inn fire separate klager. En for hver av rovviltartene.

I vedtak 13. mai 2026 – sak 2/2026 – åpnet rovviltnemnda for betinget skadefelling av tre gauper, to ulver, tre jerver og en brunbjørn med hjemmel i rovviltforskriftens § 8, jf. §§ 4 og 7.

Naturmangfoldloven kapittel II som gir alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk er lagt til grunn for vedtaket. Basert på sekretariatets saksfremlegg i sak 2/2026 fattet rovviltnemnda følgende vedtak for kvoter og vilkår for betinget skadefelling av de fire rovviltartene:

Rovviltnemnda i region 2 viser til de nasjonale målsettingene for rovvilt i regionen. Bestandsmålet for gaupe er nådd, og det er ikke nasjonale mål om ynglinger av jerv, ulv eller brunbjørn i region 2. Rovviltnemnda konkluderer følgelig med å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av disse artene etter forskriften § 8, jamfør §§ 4 og 7.

Etter en samlet vurdering med vektlegging på bestandssituasjonen for rovvilt og erfaringer med akutte situasjoner i regionen der rovvilt angriper husdyr, samt prinsippet om differensiert forvaltning, jamfør naturmangfoldloven §§ 8 til 12, finner rovviltnemnda grunnlag for å fastsette en kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, ulv og brunbjørn i sesongen 2026/2027. Nemnda finner ikke at en begrenset felling vil være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål eller true overlevelsen av bestandene på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5.

Skadefelling er et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. For å møte en slik situasjon, fastsetter rovviltnemnda med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jamfør rovviltforskriften § 8, jamfør §§ 1 og 3, en kvote for betinget skadefelling for perioden 1. juni 2026 - 15. februar 2027 slik:

Art	Kvote for skadefelling
Gaupe	3
Ulv	2
Jerv	3
Brunbjørn	1

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av gaupe:

- Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaupe, være iverksatt.

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av ulv:

- Mulige tiltak skal iverksettes for å avgjøre skadegjørerens genetiske status.

Rovviltnemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig eller ved mistanke om genetisk viktig ulv.

Vedtaket begrunnelse

Vedtaket bygger på saksframlegget til sak 2/2026 – kvoter og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i rovviltregion 2 for 2026/2027 og er gjort ut ifra en samlet vurdering av kunnskap om bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for de fire rovviltartene i regionen. Videre ble det lagt vekt på kunnskapsbasert erfaring fra skadefelling i rovviltregion 2. Kvotes størrelser og vilkår er satt med hensyn til bestandssituasjonen for de ulike artene og etter erfaring med akutte situasjoner i rovvilt region 2.

Skadefelling er et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. For å kunne møte en slik situasjon, fastsatte rovviltnemnda med hjemmel i naturmangfoldloven § 8 første ledd bokstav b) og § 77, jamfør rovviltforskriften § 8, jamfør §§ 1 og 3, en kvote for betinget skadefelling for perioden 1. juni 2026 - 15. februar 2027.

Klagenes innhold

NOAH - for dyrs rettigheter klager i brev datert 22. mai 2026 på rovviltnemndas vedtak om betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i rovviltregion 2 for 2026/2027. Det bes om at det ikke tillates betinget skadefelling av tre gauper, to ulver, tre jerver og en brunbjørn i region 2 i perioden 01.06.2026 til og med 15.02.2027. Det bes om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres ugyldig på grunn av at vilkårene ikke er oppfylt.

NOAH mener vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven. Gaupe, jerv og bjørn er kategorisert som sterkt truet, og ulv som kritisk truet på den norske rødlista. NOAH minner om at vi står midt i en naturkrise, og at Norge nylig undertegnet en naturavtale som er tydelig på at alle land må stanse aktiviteter som fører til risiko for at ville dyr blir utryddet.

Klagene er omfattende og gjengis ikke i sin helhet her. For å se klagene i sin helhet, se vedlagt klager.

NOAHs anførsler for klage på betinget skadefelling av gaupe, jerv, ulv og brunbjørn:

- Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt. NOAH mener at skadefellingskvoten bli effektivisert vil dette true rovviltbestandenes overlevelse.
- NOAH viser til at det ikke foreligger noen vurdering av hvilke konsekvenser skadefelling vil få for rovdyrbestanden. Siden det foreligger en risiko for irreversibel skade, burde føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 anvendes i denne saken.
- Vilkåret om skade er ikke oppfylt. NOAH mener at rovviltnemnda i sin begrunnelse ikke har bevist at det foreligger et skadeomfang i regionen 2 som er av et slik omfang eller alvorlighetsgrad at nml. § 18 første ledd bokstav b og Bernkonvensjonens artikkel 9 kan anses å være oppfylt.
Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt. NOAH mener at rovviltnemnda ikke har gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor skyting er den eneste tilfredsstillende løsningen i denne saken, og heller ikke forklart hvorfor andre løsninger ikke er tilfredsstillende.

NOAH – for dyrs rettigheter konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i nml., Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) som ble vedtatt i desember 2022.

Aktivt rovdyrvern klager på rovviltnemndas vedtak om betinget skadefelling av brunbjørn og ulv i rovviltregion 2 for 2026/2027. Begge klagene er datert 16.05.2026. Det bes om at det ikke tillates betinget skadefelling av en brunbjørn og to ulver i region 2 i perioden 01.06.2026 til og med 15.02.2027. Det bes om at vedtaket erklæres ugyldig.

ARV mener vedtaket er i strid med naturmangfoldloven og forvaltningsloven. Vedtaket gjelder brunbjørn og ulv som begge er nasjonalt truet. Arv minner om Norges internasjonale forpliktelser etter Bernkonvensjonen og Grunnloven § 112.

Klagen er omfattende og gjengis ikke i sin helhet her. For å se klagen i sin helhet, se vedlagte klager.

ARVs anførsler for klage på betinget skadefellingskvote av ulv og bjørn:

- Vilkårene i naturmangfoldloven § 18 er ikke oppfylt. ARV mener det ikke er dokumentert konkret skade eller risiko av et slikt omfang at skadefelling kan tillates.
- Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt. ARV mener rovviltnemnda ikke har vurdert eller dokumentert hvorfor skadefelling anses som nødvendig fremfor mindre inngripende alternativer.
- Kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt. ARV viser til at vedtaket ikke bygger på dokumentert vitenskapelig kunnskap om bestandssituasjon, genetikk, skadeomfang eller effekten av tiltak, jf. naturmangfoldloven § 8.
- Føre-var-prinsippet er ikke anvendt.
- Samlet belastning er ikke vurdert. ARV viser til at nemnda ikke har vurdert den totale påvirkningen fra blant annet lisensfelling, skadefelling og andre tapsfaktorer, jf. naturmangfoldloven § 10.

- ARV viser til at det ikke fremgår hvilke faktiske forhold, vurderinger eller data som ligger til grunn for kvotene, jf. forvaltningsloven § 25.
- Vedtaket bygger på hypotetiske skadesituasjoner. ARV mener at skadefelling brukes som et generelt beredskapstiltak uten dokumentert skade i en region med svært lav forekomst av ulv og bjørn, noe som er i strid med lovens krav.

Aktivt Rovdyrvern mener at vedtaket om betinget skadefelling på en brunbjørn og to ulv må opphøres. Dersom vedtaket opprettholdes, må det fastsettes langt strengere og konkretiserte vilkår. Forslag til slike vilkår fremgår av klagen.

ARV ber om at Klima- og miljødepartementet omgjør vedtaket og opphever kvoten for betinget skadefelling for brunbjørn og ulv i region 2 for 2026/2027. ARV ber også om at rovviltnemnda pålegges å bedre dokumentere behov, kunnskapsgrunnlag og alternative tiltak til felling i framtidige vedtak.

Sekretariatets begrunnelse

Aktivt Rovdyrvern er en frivillig organisasjon som jobber for å bevare de fire store rovdyrene i Norge. NOAH - for dyrs rettigheter er en ideell medlemsorganisasjon som jobber for å motvirke utnyttning og mishandling av dyr. Sekretariatet anser organisasjonene for å ha rettslig klageinteresse i saken. Klagen er framsatt innen fristen.

Sekretariatet vurderer klagen til å gjelde kvotene og vilkårene for betinget skadefelling av de fire rovdyrartene, gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i rovviltregion 2 for perioden 2026-2027.

Rovviltnemndas vedtak ble gjort med grunnlag i at skadefelling skal være et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. For å møte en slik situasjon fastsatte rovviltnemnda med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. og § 77, jf. rovviltforskriften § 8, jf. §§ 1 og 3, en kvote for betinget skadefelling på tre gauper, tre jerver, to ulver og en bjørn for perioden 1. juni 2026 – 15. februar 2027. Videre er det lagt til grunn et omfattende kunnskapsgrunnlag belyst i sak 2/2026. Vedtaket bygger på sekretariatets saksfremlegg med vurderinger etter naturmangfoldloven §§ 8-12.

Klagen vektlegger i stor grad artens bestandsstatus (sterkt- og kritisk truet) og nasjonal rødlistestatus. Regional rovviltforvaltning forholder seg til de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen og politiske føringer. Ut fra dette anser sekretariatet at rovviltnemndas vedtak bygger på tilstrekkelige vurderinger etter naturmangfoldloven § 8 om kunnskapsgrunnlaget, § 9 om føre-varprinsippet og § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning.

Kvoten for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv er basert på årets bestandssituasjon for de aktuelle artene og erfaringer fra tidligere år. Skadefelling er et virkemiddel som benyttes hvis det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger for å avverge skade på husdyr. Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtaket er kun en kvote som gir forvaltningsmyndighet et handlingsrom til å kunne gi skadefellingstillatelse i de situasjonene hvor det er riktig/aktuelt. Det er ingen automatikk i at kvotene blir fylt. Alle søknader om skadefelling vurderes individuelt og andre ikke-letale-forebyggende tiltak blir alltid vurdert. Ved vurdering av om det skal gis en skadefellingstillatelse legger vi vekt på føringene i regionale forvaltningsplan, jf.

forskriften § 6. Det skal særlig tas hensyn til områdets betydning som beitemark, mulighet for å gjennomføre forebyggende tiltak, skadens omfang og/eller skadepotensiale i den aktuelle situasjonen.

Sekretariatet ser ingen grunn til å kommentere anførslene i klagen fra NOAH eller Aktivt Rovdyrvern ytterligere. Klagene inneholder ikke opplysninger som ikke forelå ved vedtakstidspunktet.

Basert på sekretariatets vurdering og nemndas vedtak i saken, og det faktum at det ikke foreligger nye vesentlig opplysninger, finner vi grunnlag for å legge fram forslag om ikke å ta klagen til følge.

Forslag til vedtak

Roviltnemnda har med grunnlag i klagene fra NOAH - for dyrs rettigheter og Aktivt Rovdyrvern vurdert vedtaket om kvoter og betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv for rowiltregion 2 i 2026/2027 på nytt. Vi kan ikke se at det har framkommet ny kunnskap eller nye opplysninger som tilsier endret vedtak.

Vedtaket av 13. mai 2026 om kvoter og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv opprettholdes, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.